

ŠKOLENÍ

Velká novela ZZVZ

Odpovědné veřejné zadávání – praktické příklady

JUDr. Lenka Příkazská

Mgr. Milan Jelínek

Velká novela ZZVZ účinná od 1.1.2021

Zákonem č. 543/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností, byla přijata úprava i zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, („ZZVZ“).

- doplnění § 6 odst. 4 o povinnost zadavatelů **dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací**

Další novela ZZVZ účinná od 01. 06. 2021

Zákon č. 527/2020 Sb. - novelizace ZZVZ spočívající v
úpravě zjišťování skutečných majitelů.

Zásadní novinky:

- změna postupu zadavatele při zjišťování skutečného majitele – u českých dodavatelů jen z evidence skutečných majitelů (nelze-li zjistit u vybraného dodavatele – vyloučení)
- rozšíření možností ukončení závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku – uvedení nepravdivých údajů v evidenci

Odpovědné veřejné zadávání

- § 6 odst. 4 ZZVZ

Zásada sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a využití inovací (dále jen „odpovědné veřejné zadávání nebo také OVZ“).

„Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit.“

Zásady a principy po novele

- **Zásady ZZVZ:**
 - **transparentnost a přiměřenost**
 - **rovné zacházení**
 - **zákaz diskriminace**
 - **odpovědné veřejné zadávání**

Transparentnost
a přiměřenost

Rovné zacházení

Zákaz
diskriminace

Odpovědné
veřejné zadávání
a inovace

– **k tomu principy 3E – hospodárnost, účelnost a efektivita (vyplývající ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě)**

Povinnost aplikovat zásady OVZ

- **Osobní působnost** - zadavatelé zadávající veřejné zakázky dle ZZVZ
- **Věcná působnost** - všechny druhy veřejných zakázek, a to bez ohledu na jejich předpokládanou hodnotu, tedy i na veřejné zakázky malého rozsahu
- **Časová působnost** - všechny veřejné zakázky zadávané (zahájené) po 1.1. 2021

Odpovědné veřejné zadávání lze vnímat jako **proces**, při kterém zadavatel nakupuje produkty, služby a stavební práce, které potřebuje, s cílem:

- získat maximální hodnotu za peníze;
- vytvářet prospěch pro společnost a ekonomiku;
- minimalizovat negativní dopady na životní prostředí.

Odpovědné
veřejné
zadávání

Společnost
Lidé

Společnost
Podniky

Životní
prostředí

Inovace

**Odpovědné
veřejné
zadávání**

**Společnost
Lidé**

**Společnost
Podniky**

**Životní
prostředí**

Inovace

Příležitosti odpovědného veřejného zadávání

Společnost
Lidé

- podpora zaměstnanosti
- podpora praxí, vzdělávání a exkurzí
- etické nakupování
- lidská práva
- důstojné pracovní podmínky

Společnost
Podniky

- přístup sociálních podniků
- zohlednění malých a středních podniků
- férové dodavatelské vztahy
- etické kodexy

Odpovědné
veřejné
zadávání

Životní
prostředí

- environmentálně odpovědné veřejné zadávání
- cirkulární zadávání

Inovace

- pozitivní dopad na komunitu
- participace
- genderové aspekty apod.

Povinnost aplikovat zásady OVZ

V jaké fázi musí být aplikovány?

- při strategickém plánování, v rámci předběžných konzultací
- při vytváření záměru VZ
- při vytváření zadávacích podmínek
- při hodnocení nabídek a v procesu výběru dodavatele
- vlastní plnění veřejné zakázky

Proces výběru:

- formulace zadávacích podmínek, zvláště podmínky kvalifikace, smluvní a technické podmínky a podmínky hodnocení nabídek;

Kterých zakázek se týká?

- všechny veřejné zakázky, u kterých je to vzhledem k jejich povaze a smyslu možné;

Doporučený postup zadavateli

- 1) Určení záměru, kterého chce zadavatel docílit
 - Lze aplikovat OVZ při zachování základního cíle zadavatele?
- 2) Navržení řešení
 - s ohledem na předmět, rozsah a povahu zvolené veřejné zakázky
- 3) Volba vhodného nástroje ZZVZ
 - (i) stanovení aspektů OVZ v rámci podmínek účasti v zadávacím řízení
 - (ii) stanovení aspektů OVZ jako jedno z kritérií hodnocení

JAK DOCÍLIT OVZ?

- Fáze před aplikací ZZVZ: Strategické dokumenty, Meet the buyer
- Předběžné tržní konzultace
- Kvalifikace
 - » profesní způsobilost
 - » technická kvalifikace – reference, seznamy a složení týmu, opatření v oblasti řízení z hlediska ochrany ŽP, technické normy a normy environmentálního řízení
- Technické podmínky
 - » Požadavky na vlastnosti předmětu VZ
 - » Parametry na výkon, funkce
 - » Odkazy na normy
 - » Odkazy na štítky
 - » Charakteristiky z hlediska vlivu na ŽP
- Hodnocení

DALŠÍ INSTRUMENTY K ZAJIŠTĚNÍ OVZ

- Strategické dokumenty (politiky a plány) – základ pro komplexní systém zajišťující OVZ
- Meet the buyer (poznaj svého zadavatele) – např. Povodí Vltavy
- Vyhrazené veřejné zakázky (50 % osob se zdravotním postižením) - § 38 ZZVZ
- Přímé platby podavatelům - § 106 ZZVZ, transparentní účet
- Smluvní podmínky (vč. utvrzení formou smluvních pokut)
- **Dokumentace myšlenkových procesů zadavatele** – např. kontrolní list, další dokumenty dle standardních procesů

HODNOCENÍ NABÍDEK

- Nabídky se hodnotí podle **ekonomické výhodnosti**, tj. na základě:
 - nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality případně včetně zohlednění nákladů životního cyklu
 - nejvýhodnějšího poměru nákladů životního cyklu a kvality
 - nejnižší nabídkové ceny (s určitými výjimkami)
 - nejnižších nákladů životního cyklu

HODNOCENÍ NABÍDEK KRITÉRIA KVALITY

Kritérii kvality mohou být:

- technická úroveň
- estetické nebo funkční vlastnosti
- uživatelská přístupnost
- sociální, environmentální nebo inovační aspekty,
- organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky v případě, že na úroveň plnění má významný dopad kvalita těchto osob,
- úroveň servisních služeb včetně technické pomoci, nebo
- podmínky a lhůta dodání nebo dokončení plnění.

Možnost stanovit pevnou cenu a hodnotit pouze kvalitu

HODNOCENÍ NABÍDEK NÁKLADY ŽIVOTNÍHO CYKLU

Co obsahují?

- nabídková cena – obligatorně
- ostatní pořizovací náklady
- náklady související s užíváním
- náklady spojené s koncem životnosti – náklady na recyklaci, likvidaci apod.,
- náklady na zaškolení obslužného personálu
- náklady na nákup náhradních dílů, pomocných materiálů
- náklady na energie, vodu, mazivo, údržba, na mzdy obslužného personálu

HODNOCENÍ NABÍDEK

- Zadavatel může hodnotit návrhy technického řešení a bodově zvýhodnit lepší technické řešení, energeticky úspornější řešení či ekologicky šetrnější postupy.
- Zadavatel může bodově zvýhodnit řešení, které bude nabízet další funkce nebo bude mít lepší užité vlastnosti (např. nižší hlučnost, spotřebu, ergonomicky přizpůsobeno pro využití vozíčkáři, využití recyklovaných / recyklovatelných materiálů)
- Zadavatel může dále hodnotit návrh na projektování v BIM (možné pouze u veřejných zakázek, u kterých není stanovena povinnost projektování v BIM) a toto bodově zvýhodnit.

PŘÍKLADY Z JIŽ REALIZOVANÝCH VZ

Ekologicky šetrná řešení

- **Výstavba nového sídla s nejnižšími náklady životního cyklu (NKÚ)**

- **Zadavatel:** Nejvyšší kontrolní úřad
- **Název VZ:** Výstavba nového sídla s nejnižšími náklady životního cyklu (NKÚ)
- **Širší společenské zájmy:** Požadavek zadavatele na stavbu administrativní budovy s nejnižšími náklady životního cyklu odpovídajícími běžným moderním administrativním budovám, s použitím inovativních metod, s komplexním hodnocením kvality vlastností budovy a její certifikace národním certifikačním schématem pro udržitelnou výstavbu.
- **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání: náklady na provoz budovy a obnovu technických zařízení budovy podle stanovené metodiky za dobu 30 let, kvalifikace a zkušenost členů realizačního týmu
- **Předpokládaná hodnota VZ:** 777 858 000Kč bez DPH
- **Právní předpis:** Dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ)

Podpora malých a středních podniků a ekologicky šetrný pokos travnatých ploch (Statutární město Brno, městská část Brno-Komín)

- **Zadavatel:** Statutární město Brno, městská část Brno-Komín
- **Název VZ:** Pokos travnatých ploch – Brno-Komín
- **Širší společenské zájmy:** Podpora účasti malých a středních podniků v zadávacím řízení rozdělením veřejné zakázky na části a využití ekologicky šetrných řešení – mozaikovitá seč, seč pouze při teplotě do 26°C, minimální výška 8 – 10 cm
- **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání nebyly zahrnuty do hodnocení
- **Předpokládaná hodnota VZ:** cca 10 milionů Kč bez DPH
- **Právní předpis:** Dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ)

Etické nakupování

- **Dodávka mikin z organické bavlny (Masarykova univerzita Brno)**

- **Zadavatel:** Masarykova univerzita Brno

- **Název VZ:** Dodávka mikin z organické bavlny

- **Širší společenské zájmy:** Etické nakupování a ekologicky šetrné plnění

- **Hodnocení:** Bavlna produkovaná v souladu s: 1) nevyužívání genetiky modifikované bavlny, 2) produkce šetrná k životnímu prostředí, 3) kontrolované využívání pesticidů a dalších agrochemikálií, 4) dodržování úmluv Mezinárodní organizace práce (ILO) uvedených v příloze X směrnice 2014/24/EU; nabídková cena 45%, kvalita zpracování 40% (vyžádány vzorky), výrobní proces 15% (Při výrobním procesu nabízeného produktu dodržena kritéria: transparentní dodavatelský řetězec; vyplácení spravedlivé mzdy; bezpečné pracovní podmínky; zákaz nucené a dětské práce; dodržování pracovní doby; platné pracovní smlouvy.)

- **Předpokládaná hodnota VZ:** VZMR

- **Právní předpis:** Dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ)

Férové podmínky v dodavatelském řetězci

- **Úklidové služby areálů a dopravních prostředků jako zakázka otevřená malým a středním podnikům (Dopravní podnik hl. města Prahy)**
- **Zadavatel:** Dopravní podnik hl. města Prahy, a. s.
- **Název VZ:** Úklidové služby areálů a dopravních prostředků
- **Širší společenské zájmy:** Rozdělení zakázky kvůli účasti malých a středních podniků, požadavek na ekologicky šetrné řešení (třídění odpadu, použití ekologicky šetrných výrobků), umožnění přímých plateb subdodavatelům, požadavek na zajištění důstojných pracovních podmínek a dodržování bezpečnosti práce.
- **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání nebyly předmětem hodnocení. Požadavky širšího společenského zájmu byly součástí obchodních a smluvních podmínek.
- **Předpokládaná hodnota VZ:** 720 mil. Kč
- **Druh zadávacího řízení:** otevřené řízení
- **Právní předpis:** dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (ZZVZ)

- **Transparentní účet jako nástroj ke zlepšení platebních podmínek v dodavatelském řetězci (Povodí VI.)**

- **Zadavatel:** Povodí Vltavy, s.p.

- **Název VZ:** Berounka ř. km 19,429 - jez Řevnice výstavba rybího přechodu a vodácké propusti

- **Širší společenské zájmy:** Požadavek zadavatele na zřízení transparentního účtu umožňujícího sledovat sledování včasných plateb poddodavatelům, závazek o sociálně odpovědném plnění veřejné zakázky.

- **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání nebyly předmětem hodnocení. Požadavky širšího společenského zájmu byly součástí obchodních a smluvních podmínek.

- **Předpokládaná hodnota VZ:** 22 847 000 Kč bez DPH

- **Druh zadávacího řízení:** zjednodušené podlimitní řízení

- **Právní předpis:** Dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ)

Podpora důstojných podmínek a BOZP

- **Úklidové služby areálů a dopravních prostředků jako zakázka otevřená malým a středním podnikům (Dopravní podnik hl. města Prahy)**
- **Zadavatel:** Dopravní podnik hl. města Prahy, a. s.
- **Název VZ:** Úklidové služby areálů a dopravních prostředků
- **Širší společenské zájmy:** Rozdělení zakázky kvůli účasti malých a středních podniků, požadavek na ekologicky šetrné řešení (třídění odpadu, použití ekologicky šetrných výrobků), umožnění přímých plateb subdodavatelům, požadavek na zajištění důstojných pracovních podmínek a dodržování bezpečnosti práce.
- **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání nebyly předmětem hodnocení. Požadavky širšího společenského zájmu byly součástí obchodních a smluvních podmínek.
- **Předpokládaná hodnota VZ:** 720 mil. Kč
- **Druh zadávacího řízení:** otevřené řízení
- **Právní předpis:** dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (ZZVZ)

Ostraha objektu Televizního studia Brno (Česká televize)

- **Zadavatel:** Česká televize
- **Název VZ:** Ostraha objektu ČT TS Brno
- **Širší společenské zájmy:** Požadavek zadavatele na důstojné podmínky pracovníků (cílem zakázky bylo vybrat dodavatele se stabilními týmy spokojených zaměstnanců).
- **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání byly zahrnuty do hodnocení v podobě kritérií, která souvisela se zaručenou mzdou pracovníků a s nízkou fluktuací zaměstnanců.
- **Předpokládaná hodnota VZ:** 25 000 000 Kč bez DPH
- **Právní předpis:** dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (ZZVZ)

Podpora malých a středních podniků

- **Podpora malých a středních podniků a ekologicky šetrný pokos travnatých ploch (Statutární město Brno, městská část Brno-Komín)**
- **Zadavatel:** Statutární město Brno, městská část Brno-Komín
- **Název VZ:** Pokos travnatých ploch – Brno-Komín
- **Širší společenské zájmy:** Podpora účasti malých a středních podniků v zadávacím řízení rozdělením veřejné zakázky na části a využití ekologicky šetrných řešení – mozaikovitá seč, seč pouze při teplotě do 26°C, minimální výška 8 – 10 cm
- **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání nebyly zahrnuty do hodnocení
- **Předpokládaná hodnota VZ:** cca 10 milionů Kč bez DPH
- **Právní předpis:** Dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ)

• **Úklidové služby areálů a dopravních prostředků jako zakázka otevřená malým a středním podnikům (Dopravní podnik hl. města Prahy)**

• **Zadavatel:** Dopravní podnik hl. města Prahy, a. s.

• **Název VZ:** Úklidové služby areálů a dopravních prostředků

• **Širší společenské zájmy:** Rozdělení zakázky kvůli účasti malých a středních podniků, požadavek na ekologicky šetrné řešení (třídění odpadu, použití ekologicky šetrných výrobků), umožnění přímých plateb subdodavatelům, požadavek na zajištění důstojných pracovních podmínek a dodržování bezpečnosti práce.

• **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání nebyly předmětem hodnocení. Požadavky širšího společenského zájmu byly součástí obchodních a smluvních podmínek.

• **Předpokládaná hodnota VZ:** 720 mil. Kč

• **Druh zadávacího řízení:** otevřené řízení

• **Právní předpis:** dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (ZZVZ)

Podpora účasti sociálních podniků

- **Výběr provozovatele kantýny (MPSV)**
 - **Zadavatel:** Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí
 - **Název VZ:** VÝBĚR PROVOZOVATELE KANTÝNY V BUDOVĚ MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, Na Poříčnickém právu 1, Praha 2
 - **Širší společenské zájmy:** Podpora sociálních podniků
 - **Hodnocení:** 80 % nejnižší součet cen vybraného sortimentu, 20 % bude-li plnění provozováno sociálním podnikem
 - **Právní předpis:** dle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (veřejná soutěž o nejvhodnější nabídku v souladu s § 1772 a násl. OZ)

Údržba veřejné zeleně a úklid veřejných prostranství (Praha 12)

• **Zadavatel:** Městská část Praha 12

• **Název VZ:** Údržba veřejné zeleně a úklid veřejných prostranství ve dvou lokalitách městské části Praha 12

• **Širší společenské zájmy:** Požadavek zadavatele: zakázka vyhrazena pouze pro dodavatele, který zaměstnává více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnanců dodavatele. Minimálně 30 % faktického plnění osobami se zdravotním postižením z celkového plnění zakázky – absolutní zadávací podmínka pod sankcí vyloučení.

• **Hodnocení:** Hodnocení procentuální výše podílu účasti osob se zdravotním postižením na celkovém plnění – váha 20 % v hodnocení. Zpracování metodiky řešení veřejné zakázky, kde dodavatelé ukazovali, jak budou pracovat s osobami se zdravotním postižením – váha 20 % v hodnocení.

• **Předpokládaná hodnota VZ:** 24 917 000 Kč bez DPH

• **Právní předpis:** Dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (ZVZ)

Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikace

- **Podpora technického vzdělávání prostřednictvím veřejné zakázky na stavební práce (Město Jičín)**
- **Zadavatel:** Město Jičín
- **Název VZ:** Stavební úpravy a změna užívání objektu čestného dvora v Jičíně – III. etapa
- **Širší společenské zájmy:** Zakázka obsahovala prohlášení ke společensky odpovědnému plnění. Povinnou součástí zakázky je také exkurze pro děti ze základních škol s cílem podpořit zájem o technické vzdělávání.
- **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání nebyly předmětem hodnocení.
- **Předpokládaná hodnota VZ:** 16 000 000 Kč bez DPH
- **Druh zadávacího řízení:** zjednodušené podlimitní řízení na stavební práce
- **Právní předpis:** Dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ)

• **Vodní dílo Letovice – rekonstrukce, projektová dokumentace pro územní řízení (Povodí Moravy, s. p.)**

• **Zadavatel:** Povodí Moravy s. p.

• **Název VZ:** Vodní dílo Letovice - rekonstrukce, projektová dokumentace pro územní řízení

• **Širší společenské zájmy:** Podpora odborné praxe - povinnost zajistit, aby se v rámci studijní praxe na realizaci díla podílel alespoň 1 student magisterského stupně studia v oboru vodních staveb a dalších příbuzných oborů.

• **Hodnocení:** Aspekty odpovědného zadávání nebyly předmětem hodnocení

• **Předpokládaná hodnota VZ:** 1 510 000 Kč bez DPH

• **Právní předpis:** Dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (ZVZ)

Podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce

- Úklidové služby v budově Ministerstva zemědělství v Plzni (Mze)

- **Zadavatel:** Ministerstvo zemědělství ČR

- **Název VZ:** Úklidové služby v budově Ministerstva zemědělství Plzeň, Nerudova 2672/35

- **Širší společenské zájmy:** Používání ekologicky šetrných prostředků: „Vybraný dodavatel se podáním nabídky zavazuje, že k úklidu bude používat pouze ekologicky šetrné výrobky včetně plnění definice standardu a ekologického úklidu uvedené v příloze č. 4 zadávací dokumentace.“ Specifické požadavky na společenskou odpovědnost dodavatele: „Na plnění veřejné zakázky se bude podílet po celou dobu trvání buď alespoň jedna osoba se zdravotním postižením (dle § 67 zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů) nebo alespoň jedna osoba z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob, tj. uchazečů o zaměstnání, kteří byli bezprostředně před započatím plnění veřejné zakázky evidováni místním úřadem práce po dobu alespoň 5 měsíců, anebo byli dodavatelem najati v posledních dvanácti měsících poté, co byli alespoň 5 měsíců evidováni místním úřadem práce.“

- **Předpokládaná hodnota VZ:** 1 920 000 Kč bez DPH

- **Druh zadávacího řízení:** VZMR: otevřená výzva

Děkujeme za pozornost!

HSP & Partners, advokátní kancelář, v.o.s.
Vodičkova 710/31, Nové Město, 110 00 Praha 1